

XVI Eesti Külade Maapäev 15.-16.08.2026 Ida-Virumaal

Külaliikumise suunised aastani 2028 (järgmise Maapäevani)

Meie, Eesti külade XVI Maapäeva osalejad, sõnastasime ühiste arutelude käigus sõnumid riigijuhtidele, kohalikele omavalitsustele ja külaliikumisele ning hääletuse tulemusena selgusid seitse olulisemat.

Maapäeva sõnumid:

1. Kogukond tuleb kaasata ruumiotsustesse ajal, mil arenduse asukohta ja põhilahendust saab veel mõjutada. Kohaliku kogukonna teadmised, väärtused ja arenguvajadused peavad olema otsustamisel nähtavad ning riik ja KOV peavad tagama selleks õigeaegse info ja vajadusel sõltumatu eksperdiabi.
2. Suure arendussurvega piirkonda ei tohi planeerida üksikute projektide kaupa. Enne järgmise olulise arenduse otsustamist tuleb hinnata kõigi olemasolevate ja realistlikult kavandatavate arenduste koosmõju elukeskkonnale ja piirkonna tulevikule ning määrata selge vastutus selle tervikhinnangu eest.
3. Toimiv kogukond on võrdväärne partner. Külavanemad ja külaseltsid esindavad kohalikke huve, kohalik omavalitsus ja riik kaasavad kogukondi otsustesse varakult ja sisuliselt.
4. Kogukonna tulevik sünnib noorte ja uute tulijate kaasamisest. Külavanemad ja külaseltsid avavad ukse osalemiseks, kohalik omavalitsus ja riik toetavad nende panust.
5. Tugev kogukond sünnib tegusatest inimestest. Kohalik omavalitsus aitab headel ideedel ellu jõuda. Riik vähendab KOPI bürokraatiat, suurendab toetussummasid, väärtustab vabatahtlikku tööd ning eelistab kohalikke tegijaid ja tootjaid.
6. Kogukondade aeg peab kuluma tegutsemisele, mitte paberitööle. Kohalik omavalitsus nõustab ja toetab taotlejaid. Riik hoiab KOP-programmi lihtsa, nähtava ja vähese bürokraatiaga.
7. Kogukonnad otsustavad, LEADER toetab. Kogukonnad määravad oma piirkonna arengusuunad, kohalik omavalitsus on partner nende elluviimisel ning riik tagab LEADERi kaudu paindliku toe kohalikele otsustele.

XVI Eesti Külade Maapäev 15.-16.08.2026 Ida-Virumaal

8. Hea idee kasvab koostöös. Kogukonnad algatavad, kohalik omavalitsus ühendab ja riik loob LEADERi kaudu võimalused ideede arendamiseks ning rakendamiseks.
9. Kogukond osaleb kogukonnaelus ja huvitegevuses. Kohalik omavalitsus toetab kogukondlikke algatusi ja koostööd. Riik tagab huvihariduse püsiva rahastuse ning jätkab panustamist kogukonna arengufondidesse.
10. Kogukonna ruume kasutatakse ühiseks õppimiseks, tegutsemiseks ja kohtumiseks. Kohalik omavalitsus soodustab ruumide riskasutust ja kättesaadavust. Riik leevendab ühiskasutatavate ruumide nõudeid ning toetab nende paindlikku kasutamist.
11. Kogukonnal peab olema võimalus kaasa rääkida sõltumata selle suurusest või asukohast, eriti neid puudutavates teemades. KOV tagab võrdse kohtlemise ning riik kujundab regionaalpoliitikat, mis vähendab kogukondade ebavõrdseid võimalusi.
12. Kogukond on KOVi koostööpartner. Kaasamine peab algama enne otsuste tegemist, mitte pärast otsuste valmimist. Vabatahtlikku tööd tuleb tunnustada ning rahastus peab jõudma kogukondades aktiivselt tegutsevate inimesteni ja organisatsioonideni.
13. Valmistume kriisideks õppides, harjutades ja jagades kriisi ajal usaldusväärset infot. Kohalik omavalitsus korraldab õppusi ning tagab tõhusa kohaliku teavituse. Riik loob koos Päästeameti, Naiskodukaitse ja Kaitseliiduga väljaõppevõimalused, usaldusväärsed kommunikatsioonikanalid ning toetab elanike teadlikkust.
14. Meie tunname oma naabreid, hoiame üksteisel silma peal ning valmistume kriisideks koos. Kohalik omavalitsus toetab kogukondade kriisivalmiduse kujundamist ja kaasab kogukonnad kohalike kriisiplaanide koostamisse. Riik loob selge rollijaotuse ning toetab kogukondlikku kerksust koostöös Päästeameti, Kaitseliidu ja teiste partneritega.

